

**Venerabilis Bedæ Presbyteri Anglo-Saxonis, Doctoris
Ecclesiæ Vere Illuminati Opera Theologica, Moralia,
Historica, Philosophica, Mathematica & Rhetorica,
quotquot hucusque haberi potuerunt omnia**

In Vetus Et Novum Testamentum, Salvberrimis In Moysis Pentatevchvm,
Tobiam & Iobum, Libros Regum, Davidis Pasalmos, Parabolas Salomonis &
Cantica, Prophetas &c. explanationibus & Quæstionibus enodata:
Moralibus doctrinis & expositionibus in quatuor Evangelistarum Evangelia
illustrata: facundissimis ...

Beda <Heiliger>

Coloniæ Agrippinæ, 1688

De mensura horologii, libellus

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72031)

DE PRÆCOGNITIONE COPIAE
aut paupertatis futurae.

Si quis est, qui ignoret aut copiam aut paupertatem futuri anni, animadvertat in prima nocte mensis Januarii, qui caput probatur totius anni, & inspicat primam horam primæ noctis ejusdem mensis; & sicut hora Solis prævalebit, eodem anno siccitas in terra erit. At si est Veneris hora, regnabit eo anno magna hominum rixa, & mulierum pestilentia, & erunt sex menses pluvia temperati, & residui sex calidi. Quod si autem Mercurii hora primitus effulserit, erunt quatuor menses pluviales; sed Aprilis & Majus præcipue. Si autem surrexerit luna prima hora Januarii; & in capite arietis, prævalebunt pluviae, & eradicabunt segetes pluviarum inundationes, & pluet sex mensibus, & bellorum erunt variae perturbationes, & vilescet mercatorum merces, & erit multa hominum strages. Quod si in ventre arietis invenitur, periclitabuntur naute, & præliabuntur in Occidentis, Corduba præliabitur inter se: & lugebit sex menses. Quod si prima hora Januarii invenitur in capite Tauri, florebit segetes cum ubertate multa, & septem anni caristia carebit, & Reges peribunt. Quod si in ventre Tauri prima nocte Januarii luna emicuerit, Orientalis plaga multa affligetur pluvia; & Regum erit pestilentia. At si in cauda Tauri invenitur, erit annus mediocris. Si autem invenitur in capite Geminorum, regnabit Cordubensis pestilentia, & in Seraguga & eis circa. Quod si eadem nocte emicuerit in Geminorum cauda, erit fames in media terra; & principum ejus novem mensibus prævalebit persecutio pestifera. Si autem erit in capite Cancri, erunt pluviae & segetes multa. Et si etiam in ventre vel cauda Cancri, erit annus pacificus cum ubertate magna sex annis. Quod si erit in Leone prima hora noctis Januarii, erit iudicum perturbatio, multiplicabitur latronum exaggeratio, annus mediocris. Si autem invenitur in ventre Leonis, erit mortalitas multa hominum. Si autem in cauda Leonis, quadrupedum & parvulorum mors eo anno regnabit, & pauperes ditabuntur. Cum autem in Virgine emicuerit, Corduba fame peribit. Si autem in fine Virginis, copia eodem anno frugum erit. At si in capite Libræ effulserit, paucitas denud redibit. Cum autem in ventre Libræ, erit mutua Regum perturbatio. Si autem in capite Scorpii prima nocte Januarii fuerit, multus tumultus hominum erit. Quod si in ventre Scorpii 40. diebus non cessabit pluvia. At si in cauda, erit omnium bonorum copia. Si vero in capite Sagittarii prima hora Januarii luna venerit, iterum perturbatio Regum redibit, & 9. annis fames prævalebit. Quod si in cauda Sagittarii effulserit, Christianorum maxime pestilentia regnabit, & Saracenorum terram fames urgebit. Si autem in capite Capricorni, vel in cauda evenit, fames erit in tota terra. At si in capite Aquarii, erit siccitas in Oriente: si est in ventre, erit persecutio gladii: si autem in cauda, erit perturbatio illius anni. Quod si in capite Piscium erit luna, prævalebit malitia. Si vero in cauda luna erit prima hora noctis in kalendis Januarii, multi peribunt fame.

BEDÆ PRESBYTERI
LIBELLVS DE
MENSURA HO-
ROLOGII.

In quem delectat horologium componere sive metallinum, sive ligneum, quod ad intar perpendicularis videtur formari: præterquod illud rotundum est, istud verò sena latera habet, in quibus ordo horarum totius anni binis mensibus insignitur. Longitudo namque quinque digitorum creditur sufficiens esse, plus minusve. Grosseitudo quoque, si utrumqueque latus sufficit ad gnomonem & inscriptionem calendarum, satis videtur. Prima linea quæ ascribitur 12. kalend. Januarii atque Julii, secundum placitum habet initium: ipsum tamen spatium sex æquis spaciis dividatur, vel partibus, à primo puncto quod in una regione habetur, usque ad umbilicum. Secunda verò, quæ 12. kalend. Augusti & Maij assignatur, à medio sextæ horæ spacio primi ordinis fortitur terminum. Tertia, quæ Aprilis & Septembris iisdem (ut supra titulatur) kalendis, relicto dodrante penultimæ secundæ ordinis horæ, quadrantem sumit exordium. Quarta penultimi spaciis tertie seriei, vendicat trientem. Quinta penultimi spatii quarti ordinis, quintam arripit partem. Sextæ lineæ terminus, quartæ horæ confinio quinti ordinis coæquatur.

Ad meridiem inveniendum.

Circumscribe in plana tabula circulum, cujus centro rectissime insige gnomonem tantæ longitudinis, ut umbra ejus prædictum circulum excedat: & diligenter vide, quando prædicta umbra incipiat recipi infra ipsius circuli ambitum, & vestigia ejusdem umbræ se contrahentis punctis cautissime nota. Simili observantia vide, quando iterum circuli limitem exierit (quod fiet transacto meridie, cum rursus declinans umbra inferiora receperit) & ibi similiter puncta asige. Postea spatium, quod est inter hæc puncta, à centro per medium recta linea divide. Postera verò die causa probationis explorans caute intue, quando umbra gnomonis prædictam lineam operuerit, & tunc certo meridiem esse non dubites. Et ut hæc cautius perficiantur, tabulam lapideam diligenter politam tibi sume, & eam in loco secreto huic operi congruo pone. Quo facto, eandem tabulam tali libramine, taliq; diligentia tamdiu ponderando æquare non desistas, quousque aqua superrefusa, aut æqualiter huic superjaceat, aut undique orbem æqualiter excedat.

HOROLOGIUM, QUOD CONTRA
UNUMQUEMQUE MENSEM HABET
AD UMBRAM HUMANI CORPORIS
PEDE SINGULARUM HORARUM DIEI.

CONCORDIA XII. MENSIIUM.

Ianuarus & postea December.

Hora prima & undecima, pedes vigintinovem : hora
secunda & decima, pedes novemdecim.

Hora tertia & nona, pedes septemdecim : hora quarta &
octava, pedes quindecim.

Hora quinta & septima, pedes tredecim : hora sexta, pe-
des undecim.

Februarius & November.

Hora prima & undecima, pedes vigintiseptem : hora
secunda & decima, pedes septemdecim.

Hora secunda & nona, pedes quindecim : hora quarta &
octava, pedes tredecim.

Hora quinta & septima, pedes undecim : hora sexta pedes
novem.

Martius & October.

Hora prima & undecima, pedes viginti quinque : hora
secunda & decima, pedes quindecim.

Hora tertia & nona, pedes tredecim : hora quarta & octa-
va, pedes undecim.

Hora quinta & septima, pedes novem : hora sexta, pedes
septem.

Aprilis & September.

Hora prima & undecima, pedes vigintitres : hora secunda
& decima, pedes tredecim.

Hora tertia & nona, pedes undecim : hora quarta & octa-
va, pedes novem.

Hora quinta & septima, pedes septem : hora sexta, pedes
quinque.

Majus & Augustus.

Hora prima & undecima, pedes viginti & unum : hora
secunda & decima, pedes undecim.

Hora tertia & nona, pedes novem : hora quarta & octava,
pedes septem.

Hora quinta & septima, pedes quinque : hora sexta, pedes
tres.

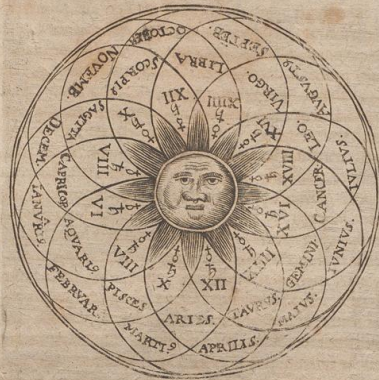
Iunius & Iulius.

Hora prima & undecima, pedes novemdecim : hora se-
cunda & decima, pedes novem.

Hora tertia & nona, pedes septem : hora quarta & octava,
pedes quinque.

Hora quinta & septima, pedes tres : hora sexta, pedem
unum.

DE SIGNIS ET HORIS
XII. MENSIIUM.

De tribus diebus perculosis.

Sunt 3. dies in anno, qui per omnia observandi sunt 8.
idus April. ille dies lunis, intrante Augusti. ille dies lunis,
exeunte Decemb. ille dies lunis observandus est, in qui-
bus omnes venæ in homine & in pecude plenæ sunt. Qui
in his hominem aut pecus percussit, aut statim, aut 3. die
moriatur, aut 7. die periclitabitur. Et si potionem acce-
perit, intra 15. dies morietur. Et si masculus aut femina
in his diebus nascuntur, mala morte morientur. Et si de
aUCA in his diebus aliquis manducaverit, intra 15. vel 40.
dies morietur.

De Aegyptiacis diebus.

Si tenebra Aegyptus Grajo sermone vocantur,
Inde dies mortis tenebrosos iure vocamus.
Bis deni, binisq; dies scribuntur in anno,
In quibus una solet mortibus hora timeri:
Mensis quinq; duos captivos possidet horum,
Nec simul hos junctos homines ne peste trucident.
Iani prima dies, & septima sine timeretur.
Apost. Februus quarta est, precedit tertia sinem.
Martis prima necat, cuius sic cuspide quarta est.
Aprilis decima est, undeno & sine timeretur.
Tertius est Majo, lupus est, & septimus anguis.
Iunius in decimo, quindenum a sine salutar.
Tredecimus Iulii decimo innuit ante kalendas.
Augusti nepa prima fugat de sine secundam.
Tertiam Septembris vulpis ferit è pede denam.
Tertius Octobris, gladius decem in ordine necat.
Quinta Novembris acus vix tertia mansit in urna.
Dat duodena cohors septem, decemq; Decembris.
Hic caveas, ne quid proprio de sanguine demas.
Nullum opus incipias, nisi forte ad gaudia tendas,
Et caput & sinem mensis in corde teneto,
Ne medio ima ruas, sed clara per aethera vivas.

BEDÆ PRESBYTERI
LIBELLVS DE
ASTROLABIO.

IN compositione Astrolabii tres primum circuli scri-
buntur. Primus & major Capricorni, secundus Libræ
& carnarj, tertius Cancrj. Quorum medium primitus
invenere sapientes, & per 4. partes dividebant, du-
centes lineas quas nominabant alcorum, de a usque c,
& de b usque d singulis partibus 90. donantes, & totum

circulum